

POKRAJINSKI ARHIV MARIBOR

Glavni trg 7,
2000 Maribor

Direktorica: dr. Slavica Tovšak
E-naslov:
slavica.tovsak@pokarh-mb.si

Tajništvo
Telefon: 02 228 50 11
Telefaks: 02 252 25 64
E-naslov: knjiznica@pokarh-mb.si
Spletna stran:
<http://www.pokarh-mb.si>

Čitalnica je odprta: od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure,
dan pred praznikom od 8. do 13. ure.

Kontaktna oseba za izvedbo pedagoške ure:
Mojca Horvat, telefon: 02 228 50 19, e-naslov: mojca@pokarh-mb.si

ENOTA ZA PREKMURJE

Glavna ulica 5, Dolina 9220 Lendava
Telefon: 02 575 14 05

Čitalnica je odprta: po dogovoru.

ENOTA ZA KOROŠKO

Čečovje 12a, 2390 Ravne na Koroškem
Telefon: 05 99 42 943

Čitalnica je odprta: ponedeljek od 8. do 12., sreda od 8. do 12. ure in
od 14. do 15. ure, petek od 8. do 12. ure.

Stavba Pokrajinskega arhiva Maribor

V Mariboru je arhivska dejavnost dobila potrebno osnovo sredi 19. stoletja, ko se je sedež Lavantinske škofije iz Št. Andraža na Koroškem preselil v Maribor. Leta 1903 so slovenski izobraženci v Mariboru ustanovili Zgodovinsko društvo za Slovensko Štajersko, ki je zbiralo tudi arhivsko gradivo. Leta 1933 je bil ustanovljen Banovinski arhiv v Mariboru, katerega delovno območje je obsegalo vso bivšo Slovensko Štajersko, jugoslovanski del Koroške in Prekmurje. Med drugo svetovno vojno je bil arhiv priključen muzeju, leta 1952 pa se je ponovno osamosvojil z nazivom Državni arhiv Ljudske republike

Slovenije – podružnica Maribor. Leta 1963 je dobil svoj današnji naziv in še danes pristojno območje upravnih enot: Dravograd, Gornja Radgona, Lenart, Lendava, Ljutomer, Maribor, Murska Sobota, Pesnica, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Ruše, Slovenj Gradec in Slovenska Bistrica.

V Pokrajinskem arhivu Maribor je 22 zaposlenih, 20 strokovnih delavcev, od tega 14 arhivistov.

Listina o vinogradu v bližini Maribora iz 15. stoletja

Pedagoška dejavnost

V Pokrajinskem arhivu Maribor poteka učna ura za osnovnošolce, dijake, študente in druge zainteresirane skupine po vnaprejšnjem dogovoru z arhivistko Mojco Horvat. Po navadi traja učna ura 45 minut. Obiskovalcem najprej pokažemo naš razstveni prostor, kjer pripravimo kratko projekcijo slik, s pomočjo katerih predstavimo dejavnost arhiva, področje delovanja, nekatere zanimive in posebej atraktivne zvrsti arhivskega gradiva (listine, urbarje, katastrske načrte, zemljiške knjige, šolske dokumente) ipd.

Predstavitve vedno prilagodimo potrebam skupin glede na nivo predznanja, ki ga imajo, pa tudi glede regije, iz katere prihajajo. Večinoma prihajajo skupine iz krajev, ki so v pristojnosti našega arhiva, tako da poiščemo nekaj zanimivega gradiva za njihov domači kraj – najraje stare razglednice, fotografije, zemljevide ali šolske kronike.

Prikaz slik poteka v dialogu z obiskovalci. V razstavnem prostoru se na kratko predstavi tudi aktualna razstava, ki se večkrat v letu zamenja. Po uvodni predstavitvi obiskovalce odpeljemo v arhivsko čitalnico, kjer vidijo, kako poteka raziskovanje, se seznanijo z načini naročanja ipd. Nato si ogledajo enega izmed skladiščnih prostorov, kjer tudi dejansko pokažemo nekaj zanimivih primerkov arhivskega gradiva.

Učenci osnovne šole pred šestdesetimi leti

V skladišču obiskovalci spoznajo, da so nekateri dokumenti že precej uničeni in jih je torej potrebno restavrirati. Zato je zadnja postaja ogleda arhiva v restavratorski in knjigoveški delavnici arhiva, kjer se seznanijo še z nekaterimi postopki restavriranja, vidijo pa tudi, kaj so rezultati uspešno restavriranih arhivskih dokumentov.

Kadar mentorji predhodno izrazijo željo po drugačni učni uri, jo prilagodimo potrebam obiskovalcev. Tako so nas že obiskali člani rodoslovnega društva, ki jih je zanimalo, na kakšen način si v našem arhivu lahko izdelajo družinsko drevo, dijaki srednje strojne šole, ki so podrobneje spoznali načine restavriranja knjig, študenti zgodovine, ki smo jim poglobljeno predstavili zvrsti arhivskega gradiva, obiskovalci, ki so se zanimali za vodstvo po določeni arhivski razstavi, manjše skupine, ki so se preizkusile v kaligrafiji, obiskovalci iz tujine, katerim smo arhiv predstavili v angleškem oz. nemškem jeziku ...

Odprti pa smo tudi za druge možnosti in se veselimo pobud in idej za različne tematske učne ure. V prihodnje tako načrtujemo delavnice, v katerih bi se po skupni

Učenka z ilustrirano zemljiško knjigo iz 18. stoletja

Učna ura v razstavišču Pokrajinskega arhiva Maribor

uvodni predstavitvi obiskovalci razdelili v manjše skupine in se praktično preizkusili v kaligrafiji, izdelavi papirja ter pečatov.

Posebno vrsto pedagoške dejavnosti predstavlja tradicionalni vsakoletni Mednarodni arhivski raziskovalni tabor. Že leta 1991 sta Pokrajinski arhiv Maribor in Arhiv županije Zala prvič organizirala tabor v madžarskih naseljih na slovenski in madžarski strani meje. Pri organizaciji tabora v sodelovanju s Pokrajinskim arhivom Maribor izmenično sodelujeta oba madžarska arhiva iz Zalaegerszega in Szombathelyja. Arhiva skupaj pripravita program tabora in se dogovorita za natančen potek dela na terenu. Vsako leto sodeluje šest dijakov iz Madžarske in šest iz Slovenije (iz Dvojezične srednje šole Lendava ali Gimnazije Murska Sobota) ter po dva arhivista iz vsake države. Poglavitni namen tabora je že od njegovih začetkov evidentirati, zbirati in ohraniti gradivo, ki ga ljudje hranijo doma, in najzanimivejše dokumente ob sklepu tabora predstaviti na priložnostni razstavi. Zato se dijaki in arhivisti odpravijo od hiše do hiše v izbranih vaseh, kjer domačine povprašajo po njihovih starih dokumentih.

Arhivistka dijake seznanja z osnovami kaligrafije

Dijaki med zbiranjem starih dokumentov na terenu